

Dosarul nr. 3ra-273/22
2-20151916-01-3ra-09032022

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. N. Bobu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

Î N C H E I E R E

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Tamara Tcaciuc împotriva Primăriei orașului Briceni, persoană terță Victor Flocea cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 2 decembrie 2020, Tamara Tcaciuc a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei orașului Briceni, persoană terță Victor Flocea cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că prin decizia Consiliului orășenesc Briceni nr.3/20 din 20 martie 2019 „cu privire la autorizarea lucrărilor de construcție” i s-a permis reconstrucția, construcția cafenelei-bar „Belii Lebedi” pe terenul propriu, cu suprafața de 0,0769 ha, cu numărul cadastral xxxxx, situat pe xxxxx.

A menționat că prin aceeași decizie a fost obligată să efectueze și să coordoneze proiectarea și lucrările de construcție/reconstrucție cu serviciile și organele abilitate pentru a primi certificat de urbanism și autorizațiile de construcție în conformitate cu cerințele legislației în vigoare. Astfel, la data de 16 aprilie 2019 Primarul orașului Briceni a emis dispoziția nr. 31 cu privire la autorizarea lucrărilor de desființare. Ulterior, prin decizia Consiliului orășenesc Briceni nr. 4/19 din 20 august 2020 „cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor, ce se operează în unele decizii ale Consiliului orășenesc Briceni” pct. 1.4 din decizia nr. 3/20 din 20 martie 2019 s-a substituit cu textul: 1.4. a permite Tamarei Tcaciuc construirea „Anexă la clădirea existentă S+P, replanificarea (resistematizarea) și extinderea planimetrică a

construcției comerciale și construcției cafenelei-bar „Belii Lebedi” pe terenul propriu, cu suprafața– 0,0869 ha, cu numărul cadastral – xxxxx, situat pe str. xxxxx.

Reclamanta a comunicat că la data de 14 septembrie 2020 a depus la Primăria orașului Briceni cerere de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare repetat, după ce anterior a depus la 26 aprilie 2019 cerere pentru eliberarea certificatului de urbanism informativ cu anexarea actelor existente. Ulterior, a prezentat primăriei absolut toate actele necesare cu toate semnăturile și ștampilele necesare pentru eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea anexei la clădirea existentă S+P. Replanificarea (Resistematizarea) și extinderea planimetrică a construcției comerciale și construcției cafenea-bar „Belii Lebedi”.

A susținut că pârâtul a încălcat dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și nu a eliberat certificatul de urbanism în termenul legal de 20 zile.

A afirmat că la 30 octombrie 2020 a notificat Primăria orașului Briceni cu cerere prealabilă pentru a-i elibera urgent certificatul de urbanism pentru proiectare, iar în caz contrar va fi nevoită să se adreseze cu cerere de chemare în judecată. Drept urmare, la 6 noiembrie 2020 a primit răspuns semnat de către Primarul orașului Briceni la cererea prealabilă, prin care a fost informată că Primăria orașului Briceni nu este în drept să elibereze actul solicitat, din motiv că lucrările de construcție au început până la procurarea sectorului de teren pe care a fost extinsă construcția.

Astfel, Tamara Tcaciuc a solicitat obligarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare și construirea anexei la clădirea existentă S+P, replanificarea (resistematizarea) și extinderea planimetrică a construcției comerciale și construcției cafenelei-bar „Belii Lebedi” pe terenul propriu, cu suprafața – 0,0869 ha, cu numărul cadastral xxxxx, situat în orașul Briceni str. Basarabia nr. 15.

Prin hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central a fost admisă acțiunea depusă de către Tamara Tcaciuc. S-a obligat Primăria orașului Briceni să elibereze certificatul de urbanism pentru proiectare și construirea Anexei la clădirea existentă S+P, replanificarea (resistematizarea) și extinderea planimetrică a construcției comerciale și construcției cafenelei-bar „Belii Lebedi” pe terenul propriu cu suprafața de 0,0869 ha, cu numărul cadastral xxxxx, situat în orașul Briceni, str. Basarabia nr.15.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la 22 iulie 2021 Flocea Victor, reprezentat de avocatul Vasile Istrati a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul depus de către Flocea Victor, reprezentat de avocatul Vasile Istrati împotriva hotărârii din 28 iunie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Întru consolidarea soluției instanțele ierarhic inferioare au reținut că autoritatea publică competentă, în termenul stabilit de Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, nu a oferit nici un răspuns la cererea Tamarei Tcaciuc din 14 septembrie 2020, ceea ce prin prisma art. 64 alin. (2) din Codul administrativ, echivalează cu refuzul autorității competente de a elibera certificatul de urbanism pentru proiectare.

Astfel, instanțele de judecată au constatat că, solicitarea Tamarei Tcaciuc din 14 septembrie 2020 a fost respinsă în mod tacit, iar ca urmare a respectării procedurii

prealabile s-a stabilit că Primăria orașului Briceni nu poate elibera certificatul solicitat din motiv că lucrările de construcție au început până la procurarea sectorului de teren pe care a fost extinsă construcția, ci, nu a fost respinsă pentru necorespunderea acesteia dispozițiilor legale sau neanexarea tuturor documentelor prevăzute la art. 3 din Legea nr.163 din 9 iulie 2010.

Instanțele inferioare au notat că după depunerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, emitentul, în cazul în speță Primăria orașului Briceni, avea obligația de a executa întocmai prevederile art.4 din Legea nr.163 din 9 iulie 2010.

Cât privește argumentele pârâtului/părții apelante, precum că Tamara Tcaciuc efectuează lucrările de construcție contrar prevederilor deciziei Consiliului orașenesc Briceni nr. 4/19 din 20 august 2020 și art. 19 alin. (2); art. 22 alin. (1) lit. a), b), h) și art. 26 lit. d), e) din Legea nr. 721 din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții, care stipulează că obligația efectuării lucrărilor de reconstruire, consolidare, transformare, extindere, desființare parțială, în baza unui proiect special sau a unei expertize tehnice întocmite de un expert tehnic în construcții, instanțele ierarhic inferioare le-a considerat neîntemeiate și declarative, or, din materialele cauzei se atestă cert că până la solicitarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare a fost efectuată expertiza tehnică a construcției supuse replanificării (resistemizării) de către expertul tehnic Iurie Dohmilă din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii, fapt confirmat prin raportul de expertiză nr. 69 din 15 februarie 2019.

Ce ține de neanexarea la cerere a acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarei obiectului construit; cât și schița de proiect avizată de arhitectul-șef, în cazul amplasării construcției în zonă cu regim special stabilit prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, instanțele de judecată le-au considerat pur formale și declarative, or, prin Legea nr. 3 din 6 februarie 2020 pentru modificarea unor acte legislative, în vigoare din 21 februarie 2020 au fost abrogate prevederile art. 3 alin. (1) lit. d) e) și f) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, astfel, instanțele de judecată au conchis că la data depunerii cererii privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nu era necesară anexarea actelor sus menționate.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au relevat că este prematură afirmarea încălcării limitelor de hotar de către Tamara Tcaciuc, în situația în care însuși persoana terță Victor Flocea susține că la moment pe rolul instanțelor judecătorești se află litigiul civil intentat la cererea sa împotriva Primăriei orașului Briceni privind stabilirea hotarelor sectorului de teren.

La data de 1 martie 2022, Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii a depus recurs împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În argumentarea cererii de recurs a invocat că decizia recurată este ilegală.

A notat că este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că sunt lipsite de substanță obiectivă și argumentele apelantului precum că o parte de construcție a fost efectuată pe terenul proprietate privată a lui Victor Flocea, nu au fost prezentate probe și că actul de stabilire a hotarelor sectorului de teren, prin care s-au stabilit hotarele terenului ce aparține cu drept de proprietate lui Victor Flocea a fost anulat prin dispoziția primarului, ca urmare a constatării prin ordonanța de refuz în pornirea

urmării penale a faptului falsificării de către fostul inginer cadastral din cadrul Primăriei a actului de stabilire a hotarelor. Or, inginerul cadastral a explicat că măsurările din act corespund situației din teren, doar blanchetul de act a fost inclus data greșită a întocmirii.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 244, 245, 248 alin.(1) lit. c) din Codul administrativ.

La 10 martie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil Curtea Supremă de Justiție prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimațiilor, a expediat copia recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimații Tamara Tcaciuc și Primăria orașului Briceni nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motivele ce succed.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede la lit. d) că recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În această ordine de idei, art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează expres că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din interpretarea corectă a normelor legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La acest capitol, instanța de recurs reține și prevederile art. 223 din Codul administrativ, conform cărora hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

În sensul art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Relevante la caz sunt și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

Iar, în condițiile art. 261 alin. (1) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul deciziei instanței de apel pronunțat public la data de 23 decembrie 2021 a fost notificat recurentului (xxxxx) și reprezentantului recurentului – avocatul Vasile Istratii (vasile.istratii@mail.ru), prin intermediul poștei electronice, la 27 decembrie 2021 (f.d.193).

Prin urmare, în speță prin prisma prevederilor art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 de zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune recursul împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc de dispoziție respectiv – 28 decembrie 2021 și a expirat la data de 26 ianuarie 2022 (zi de miercuri).

Cu toate acestea, recursul lui Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost depus la data de 1 martie 2022, (f.d.198), fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, cu atât mai mult că recurentul/reprezentantul acestuia nu au solicitat repunerea în termen a recursului prin prisma 65 alin. (1) din Codul administrativ.

Completul specializat conchide că recurentul Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În acest context, relevante sunt și dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, care statuează că culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

În continuare, de menționat este și jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

Or, legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte.

Iar, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează, atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Concomitent, jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, a statuat reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie

să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la 9 elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, completul specializat conchide că la depunerea recursului împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii nu a respectat prevederile articolului 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere că Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii nu a respectat prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Victor Flocea, reprezentat de avocatul Vasile Istratii, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu